

Nikola Bjelić

DRAMSKO STVARALAŠTVO ERIK-EMANUEL ŠMITA

Monografska publikacija *Dramsko stvaralaštvo Érica-Emmanuela Schmitta* dr. sc. Nikole Bjelića, docenta za francusku književnost i kulturu na Departmanu za francuski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu predstavlja prvi sveobuhvatni prikaz dramskog stvaralaštva ovog poznatog suvremenog francuskog dramatičara u našim krajevima, ali i šire.

Monografija je rezultat predanog višegodišnjeg Bjelićevog proučavanja ovog pisca, u kojoj je detaljno analizirano 9 Schmittovih komada nastalih u periodu od 1989. do 2007., dakle od komada *La Nuit de Valognes* pa sve do *Petits crimes conjugaux*. Analiza je minuciozno i dosljedno sprovedena kroz 9 poglavlja posvećenih tim dramama, koja su upotpunjena poglavljem posvećenim biografskom prikazu Schmittovog života i djela, zatim poglavljem koje daje vrlo precizan metodološki okvir i teorijski aparat koji se koristi, poglavito intertekstualnost i komparativni pristup, te zaključkom u kome su sumirani rezultati do kojih se došlo.

Analizirajući Schmittov opus, Bjelić, koristeći se intertekstualnom metodom i komparativnim pristupom, prikazuje ogroman broj intertekstualnih i transfiktionalnih odnosa koji u njemu postoje (Pascal, Sartre, Albee, Molière, Da Ponte/Mozart, Molina, Carné/Prévert, Diderot, Freud, Racine, Montaigne, Shakespeare, da navedemo samo neke), pokazujući izuzetno bogatstvo i raskoš Schmittovog pisanja, ali i vlastitog, te odlično poznavanje francuske i opće književnosti, ali i umjetnosti.

Raznovrsnost Schmittovog dramskog opusa je velika, te Bjelić, prilikom analize, odlično uočava da bi se on mogao razvrstati u tri velike cjeline. U prvoj cjelini su komadi koji se bave povijesnim ličnostima (Freud, Diderot, Frédérick Lemaître). Druga cjelina grupirala bi komade koji se bave fiktivnim likovima (*Noć u Valognesi*, *Golden Joe*, *Zagonetne varijacije*, *Mali bračni zločini*), dok bi treći ciklus okupljao Schmittove komade koji se bave Bogom i božanskim (*Vražja škola* i *Hotel između dva svijeta*). Budući da je Schmitt obnovitelj filozofskog teatra u francuskoj književnosti, Bjelić ističe da su glavne teme njegovog opusa dakako filozofske: ljudska sudbina, ljubav, bračna ljubav, novac, umjetnost, Dobro i Zlo, vjera i sumnja, Bog, smrt, te mnoge druge teme vezane za ključna pitanja ljudske egzistencije. No Bjelić ističe da Schmitt

pripada onim piscima koje zanimaju prije svega pitanja, a ne odgovori, jer pitanja okupljaju, dok odgovori dijele.

Bjelić posebno analizira odnos francuske sveučilišne kritike koja se dosad nije ozbiljno bavila Schmittovim stvaralaštvom, budući da se njegove drame u Francuskoj ne igraju u subvencioniranim kazalištima, ističući da Schmitt nije bulevarski pisac i da se njegove drame igraju u najznačajnijim kazalištima izvan Francuske, te da o njima pišu značajni inozemni sveučilišni profesori.

Monografija *Dramsko stvaralaštvo Erik-Emanuela Šmita* posve je originalno, kartezijanski jasno pisano i znanstveno dobro koncipirano i zasnovano djelo koje predstavlja veliki doprinos proučavanju Schmittovog opusa, ali i domaćim frankoromanstikim studijama, kao i studijama kazališta. U njoj će znanje crpsti ne samo studenti i budući proučavatelji ovog značajnog suvremenog francuskog pisca, već i svi ljubitelji kazališne umjetnosti: glumci, redatelji, dramaturzi i teatrolozi.

Zbog svega rečenog, smatram da monografija *Dramsko stvaralaštvo Erik-Emanuela Šmita* doc. dr. sc. Nikole Bjelića u potpunosti zaslužuje biti tiskana, te je sa najosobitijim zadovoljstvom preporučujem Filozofskom fakultetu Univerziteta u Nišu za objavljivanje.

U Zadru, 15.02.2022.

Dr. sc. Frano Vrančić, docent
Odjel za francuske i frankofonske studije
Sveučilište u Zadru

